

LE DÉMON DU MIDI

„Niemand geniet zoozeer van zijn innerlijke vrijheid als de slaaf”.

Giov. Papini (De Levende Dante).

I.

Vroeger was het allemaal zooveel aangenamer geweest. Toen overwoog hij wel, hoe een boerin zestig, zeventig jaar op eenzelfde erf kon leven, in dezelfde vertrekken, bij eenzelfde boomgaard, tusschen dezelfde weiden en akkers. Zestig langzame, veilige en onwrikbare jaren. Jaren gedurende welke zich welhaast niets wijzigde, geen erf, geen woning, geen verte. Ook hij leefde toen nog langzaam. Hij was jong nog, nauwelijks meer dan een opgeschoten jongen met golvend achterover gekamd blond haar, een uiterst verzorgd uiterlijk, en een opmerkelijk welluidend stemgeluid. Als voor die boerin bleef ook voor hem het omringende al de jaren eender. In zijn geval vergde het echter geen aandacht. Zijn aandacht kon geconcentreerd blijven op de eigen verrichtingen, op het zich bewegen — het, docht hem, even flonkerend zich bewegen — van zijn geest, op wat hij was en zeker nog worden kon. Zoo traag en rustig leven, met kleine goede bezigheden, waarvan het beëindigen hem telkens weer een gevoel van stellige, zacht-gelukkige bevrediging schonk, — wat kon men meer verlangen? Met de bescheiden voltooidheden welke hij met elke volbrachte bezigheid achter zich liet, voltooide zich ook zijn gevoel van zelfbehagen. — Neen, de eeuwige volmaaktheid vond hij volstrekt geen absurd idee. Hij leefde ze reeds eenigszins.

Ja, in die dagen gevoelde hij zich nog geheel rust. In die rust overschouwde hij de vertrouwde stilte der dagen, beschouwde hij zijn nog niet veel beteekenende maar gave daden, zijn handen met de vingers welke hij zoo gracieus strekken en intrekken kon, en ontdekte hij zijn stem, hare opmerkelijke welluidendheid.

Soms oefende hij zich ook in het gebruik van die stem wanneer hij alleen op zijn kamer was; dan gebruikte hij ze eigenlijk

nog het liefst. Niet uit schuchterheid, maar hij controleerde dan, door niets afgeleid, haar volume, haar klank, haar soepel zich voegen naar de nuances die hij van haar verlangde, en hij constateerde dat ook dit goed was. Toch geneerde hij zich een weinig bij dit stemgebruik op zijn eentje. Niet omdat hij bemerkte zou hebben dat hij eigenlijk geen inhoud voor haar had, maar omdat hij bevreesd was bij dit spreken in zijn eentje betrappt te kunnen worden. Men moest geen minder vleierende dingen van hem denken. Veiliger, maar minder volkomen toch, was de stilzwijgende zelfbespiegeling voor den spiegel.

Ook hij had zoo zijn onrustjes dus. Niettemin lag hij in den langzamen, vredigen voortgang zijner dagen genesteld als een klein fluweelig dier dat zoetjes ligt te spinnen in de zon. — Inderdaad, zoo was zijn leven. Zoo bleef het ook. Vele jaren lang.

Toen kwam er — als voor eenieder na een gegeven moment — onverwacht vaart in zijn dagen, en plotseling ontdekte hij tot zijn schrik dat hij de dagen nauwelijks meer kon bijbeenen. Hij zat nog in het gisteren als het reeds een dag lang vandaag was. „Kleine suffer, slaapkopje”, sprak hij dan welluidend, en hij lachte voor den spiegel zijn gave, blanke tanden bloot. — De boerin die zestig, zeventig jaar op hetzelfde erf woont, op dezelfde boerderij, bij denzelfden boomgaard, temidden van dezelfde velden, — deze boerin was hij toen snel, en verontrust, vergeten. Hij hield wel van vergelijkingen, doch niet van tegenstellingen.

Kort daarop begon zijn carrière. Tot dusver had hij als het ware geleefd in de rust van den nog ongebooren dag, zijn nog ongebooren leven. Doch nu bemerkte hij: hij moest zich háásten, — ook hij! En hij haastte zich. Het leven wil geboren worden, — en het wérd geboren.

2.

Vijf en twintig jaar lang was alles toen goed gegaan: geheel overeenkomstig zijn verwachtingen. Thans was hij vijf en veertig.

Vanaf zijn 17de levenslente had hij zichzelf gaarne hooren spreken, klanken hooren vormen tot woorden, woorden tot zinnen, zinnen tot geanimeerde gesprekken, en geanimeerde gesprekken tot heele redevoeringen. Zijn geest zocht geen woorden om zichzelf tot uitdrukking te brengen, — in zijn geval zochten zijn woorden hun geest én: activeerden zijn geest. Want zooals zijn welluidend stemgeluid hem voortdurend aanspoorde, aanvúrde, om te spreken (en dit vermogen stellig verbluffend had ontwikkeld), zooals dit voortdurend en welluidend kunnen spreken hem zelfvertrouwen, zekerheid in den omgang en tenslotte een ongemeen gemak in den omgang had geschonken, zoo stimuleerde en activeerde het vaste levensfundament van zijn welluidend stemorgaan ook zijn niet onschranderen geest, en wel tot meeningen. Werkelijk, het vormde meeningen in hem, meeningen over dit en meeningen over dat, „fonkelende” meeningen, meende men zelfs (en meende ook hij), meeningen waardoor hij zijn welluidend stemorgaan kon benúttten, demonstreeren, aanhooren ook.

Hij stond weldra algemeen bekend als een welbespraakt, zelfs als een slagvaardig heer. De woorden konden inderdaad somwijlen van zijn lippen stróómen. Men vond hem zelfs iemand met — als het moest — dúrf. Hij was bovendien (of beter: voor alles) ruim van opvattingen, en dit niet zoozeer omdat ruimheid en verdraagzaamheid een overtuiging bij hem waren, als wel uit het instinctief besef, dat scherpe, contrasteerende overtuigingen niet met zijn stemgeluid strookten en het als het ware overbodig zouden maken. Het waren dan ook zijn ruime denkbeelden, welke hij met durf lanceerde soms, met een durf welke tevens wist te glimlachen, zoo dat geen mensch zich gekwetst kon voelen. „Ach ja, mijn waarde vriend Bontekoe, wat is waarheid?” hoorde men hem dan wel zeggen, en zulks op een toon, die duidelijk te verstaan gaf dat hij niet de meening was toegedaan dat niémand gelijk had, maar dat iedereen gelijk kon hebben, en dat men dus maar zoo iets als het midden moest houden, met velerlei verdraagzaamheid jegens alles wat zich buiten dat midden bewoog. En dat droeg hij zoo aardig

en schertsend voor, zoo welbespraakt en tevens zoo bescheiden, dat zelfs degenen die zich aangevallen wisten, moesten toegeven: „Tóch een geestige vent, die Vandermeulen, tóch fideel, tóch fideel!”

Zooals zijn stemgeluid, zoo waren ook zijn meeningen. En zooals zijn meeningen waren, zoo was ook zijn uiterlijk: gedistingeerd. Hij vertegenwoordigde een gedistingeerde meening, en een gedistingeerd gebaar onderstreepte deze even innemend en veroverend als al het overige dat door zijn gedistingeerd stemorgaan het aanzijn had gekregen: gedrag, karakter, persoonlijkheid, levensbeschouwing.

In het vereenigingsleven, waaraan hij deelnam, was hij op deze wijze snel opgeklimmen: van gewoon lid tot opmerkelijk en innemend opponent, van opponent tot bestuurslid, en van bestuurslid tot voorzitter, en dit laatste niet in één, maar in verschillende vereenigingen, comité's, liga's etc. En al die functies nam hij steeds tot aller genoegen waar. Hij was een gewaardeerde kracht. Een krácht. — In den dagelijkschen omgang ging hij door voor een monter en onderhoudend mensch, en voor zijn zakenvrienden was hij stellig een der aangenaamste relaties. Voor zijn vrouw was hij een met respect en eerbied bejegend echtgenoot, en het eenige, eenigszins verwende kind van zijn gedistingeerde éénkindsgezin, vond hem werkelijk een „paps”.

Zijn maatschappelijk leven was dus in alle opzichten geslaagd.

Geestelijk, moreel, maatschappelijk, in alles kortom, had hij zijn opkomst te danken gehad aan zijn aangenaam stemorgaan. Dat was als het ware z i j n levensbeginsel, zijn ziel, zijn schepend centrum, dat wat alles voortbracht en alles activeerde.

Slechts eens, lang geleden en toen nog zeer kortstondig, was het anders geweest. Namelijk dien lenteochtend, toen hij met haar, die zijn vrouw zou worden, het meubilair voor hun jong huishoudentje uitzocht. En toen was het nog alleen maar ánders geweest bij het slaapkamerameublement, en dat als het ware nog bij bloot toeval. Zijn weinig geïnteresseerde blik ontwaarde

plotseling een lits-jumeaux van een hem onbekende zijdeachtig-glanzende, blanke houtsoort, een blauw-zijden lucht gewatteerd dek, en, aan het voeteind, een dun — en toch sterk — zilverkleurig vlechtwerk dat zich herhaalde in de rugleuning van het stoeltje voor de kaptafel welke eveneens van dat zijdeachtig glanzende, blanke hout gemaakt was. Het was alsof er iets in hem verteederde, ontdooide. Dat blank, dat blauw, dat zilver — het was alles zoo licht en jong en blij, en eensklaps had hij geweten: dit is een bed voor jonggehuwden, voor jonge lichamen, voor een zijden nachtpon over blanke, koele armen en schouders, een bed voor het eerste spel der liefde. Zij hadden het ameublement besteld, en beiden waren gelukkig geweest. — Doch nauwelijks een jaar later restte er, voor hem, van de zijden jachtjapon niets dan een neutrale nachtjapon, en van het lichaam weinig meer dan een willekeurig samenstel van armen, beenen en wat er, volledigheidshalve, nog meer tot een lichaam behoort; en lang voor hij 12½ jaar getrouwd was had hij, toen het bed nog eens zijn aandacht trok, het gênante gevoel alsof hij al zijn huwelijksnachten eigenlijk in een kleinekinderbed had geslapen. — Kort na dien min of meer pijnlijke ontdekking werd het door een ander vervangen, door een breed bed, een zeer breed bed, een bed waarin elk per partijen heer en meester is en alle ruimte heeft, een bed zooals men bestijgt wanneer de lichamen (a.h.w. zuchtend) uiteenvallen bij het afleggen van avondtoilet, eveningdress, corset, buikriem, gebit etc., een deftig bed, een ernstig bed, een verstandig bed, een economisch bed, een medicinaal bed, een monumentaal bed, een bed als het ware met een bank-conto op den achtergrond, — een bed zonder jeugd en al lang zonder spel.

Toen dat bed, 4½ jaar na zijn eersten huwelijksnacht, ten tooneele verscheen, was er niets meer dat niet met zijn welluidend stemgeluid in overeenstemming was, niets dat niet uit die stem was voortgekomen.

3.

Alles was goed gegaan. Tot zijn vijf en veertigste jaar. Toen,

tijdens een maaltijd, juist toen hij een geurig plakje vleesch tot eetbare deeltjes had versneden en één zulk een deeltje in de omgeving van zijn stembanden wilde laten verdwijnen, zei zijn dochter, een bakvisch van 18, in antwoord op een der welluidend voorgedragen meeningen van papa: „Gut, pa, praat u toch niet zoo verschrikkelijk geaffecteerd. Als u nu iets zéi, maar u zegt niets, u záágt!” — Ja, dat zei het eenige verwende kindje uit het gedistingeerde éénkindsgezin, het gezin van die welluidende en bekwame stem.

Een aardbeving op dat moment had hem niet méér kunnen overrompelen. Het was hem, alsof er, met één onverschrokken slag, iets tot dusver onverwoestbaars tot in zijn grondvesten vernietigd werd. Hij kreeg een gevoel van naaktheid, zoo beschamend-erbarmelijk als zich gemeenlijk eerst na een leven van de meest hondsche vernederingen van een mensch meester maakt.

Hij kon nog juist het stukje vleesch naar binnen slikken, maar toen zijn hand terugzonk, langzaam, verslagen op den tafeland terugzonk, wist hij dat alles hem ontzonken was. Het vonnis was geveld. En hij wist... dat ook zijn vrouw alles verstaan had.

„Maar Elly”, zei mama, „hoe kun je nu zoo grof en ongema-nierd voor den dag komen? Van wien heb je dat geleerd?”

Deze vraag was zoo mogelijk nog erger. Ten eerste scheen mama's vraag te beduiden: zoiets dénk je wel, maar zég je toch niet, en ten tweede voegde zich nu onvermijdelijk een explicatie aan het vonnis toe:

„Ja, vin u het maar niét verschrikkelijk! Je kunt niets zeggen, of pa heeft er een af antwoord op, en dat antwoord lijkt op niks. Geen moment kun je jezelf zijn. Door alles záágt...”

„Foei, Elly!”

„Zaagt...”

„Zwijg, Elly, geen woord meer... Is dat eerbied!?”

Elly haalde driftig en verongelijkt haar schouders op, en voor het eerst bleef pa het antwoord schuldig, — hij glimlachte. Hij glimlachte zooals een gebroken man wel glimlacht: met

een stil, geheimzinnig glimlachje, een lachje dat een repliek suggereerde en (voor het eerst echter) verzweg. Zoo, met dien glimlach, keek hij zijn dochter aan. Verdwaasd eenigszins. Niet gebelgd (daarvoor had hij geen kracht), maar verdwaasd. En moe. Onuitsprekelijk moe eensklaps.

Toen, eindelijk, hief hij zachtmoedig zijn mesje op en zei, langzaam:

„Jij, klein guitje!” — maar dat guitenstreekje, wist hij, kwam hij toch niet meer te boven.

De woorden klonken nog welluidend, maar zooals een snaar die welluidend springt, — en van dat oogenblik ging het snel met hem berg afwaarts.

4.

Ten overstaan van zijn vrouw, dochter, vrienden, collega's en andere relaties (en niet het laatst ten overstaan van zichzelf) kon hij de obsessie van zijn holheid niet meer kwijtraken. De voorzitter voelde zijn plaats achter het groene laken nog enkel als een plaats waar hij in zijn haveloosheid te kijk stond en het opheffen van den voorzittershamer als een sein voor het begin van de comédie welke hij vertegenwoordigde. — De goddelijke comédie, moest hij voortdurend denken zonder te weten waarom, en hij begon dan schaapachtig te grinniken. Steeds meer ging de gedachte hem folteren, dat allen zijn holheid slechts hadden verdrágen: misbruikt. Omdat hij nog iets kon s c h i j n e n. De vrouw, omdat hij met zijn schijn carrière maakte, — de anderen, omdat hij met zijn schijn de kastanjes uit het vuur kon halen. Hij werd stil, zwaarmoedig, somber. Op zijn hoede ook. De achterdocht was wel de voornaamste oorzaak van zijn mismoedig en zwaarmoedig zwijgen. Er kwam iets sjagrijnigs over hem: een behoefte zich op al die lieden te wreken. Maar hoe?

Hij wreekte (en beveiligde) zich door zich uit elken vorm van gemeenschapsleven terug te trekken, en dit met een zwijgend, sarcastisch glimlachje, — als had hij hén, en niet zij hém door.

Doch ook dit spel duurde niet lang. Ook hier ondermijnde zijn wantrouwen elk houvast. Hij verloor nu zijn laatsten moed: den moed zich te verzorgen: zijn stem, het restant zijner meeningen, zijn gebaren, zijn uiterlijk. Het zakte alles als een oude roomtaart in elkaar.

Wat kon er op die wijze nog van hem overblijven?

Een wrak.

Inderdaad, Vandermeulen was enkele jaren na dien fatalen maaltijd een volslagen wrak geworden.

Misschien zou hij niet met zulk een verslagenheid gereageerd hebben als hij vroeger nooit zelf een weinigje aan zichzelf getwijfeld had, maar zijn zelfvertrouwen had hij voor een goed deel ook te danken gehad aan het feit, dat hij uit geen mond ooit de bevestiging van zijn twijfels aan zijn werkelijkheid vernomen had. Hij was in zijn zelfvertrouwen te veel op anderen aangewezen geweest.

Zijn vrouw, een goed en hartelijk mensch, zag de debâcle stom van verbazing en angst aan. Zij begreep het niet. Geen oogenblik kwam het in haar op het gedrag van haar man in verband te brengen met dien gedenkwaardigen maaltijd. Ja, het was zeer de vraag, of zij zich dien maaltijd nog überhaupt herinnerde.

Elly had haar vrienden en vriendinnetjes, haar feestjes en haar werk. Zij vond pa stil, aanmerkelijk veel stiller dan vroeger, minder onderhoudend, minder gesoigneerd ook, maar ze dacht enkel: „Paps wordt een dagje ouder. Als men ouder wordt, wordt men nadenkender, en als men nadenkender wordt, besteedt men minder aandacht aan zijn uiterlijk”, en als ze zoo nadacht, zoo een tikkeltje meewarig over pa nadacht, vond ze zichzelf aardig schrandere en pa gewoon een schat. En als ze dat vond, werd ze erg lief en vroolijk. Maar pa interpreteerde die aanhalerigheid als verkapt medelijden met zijn beklagenswaardigheid (niet geheel ten onrechte overigens), en begreep heelemaal niet dat dat háár eerste vorm van zelfvertrouwen was.

„Kom, meid”, zei hij dan mat, „niet zoo gek”, en hij ging

zijns weegs, verdiepte zich in zaken die hem niet meer interesseerden of die hij snel en schuw afwerkte.

Slechts even werd zijn débâcle nog onderbroken, en wel dien zomeravond, toen hij voor zijn huis zat en gedachteloos en ellendig den weg aftuurde van het villapark. Plotseling zag hij de andere villa's, hun interieurs, hun bewoners, en eensklaps, met iets van zijn vroegere veerkracht, richtte hij zich een weinig overeind.

„Wacht eens even”, dacht hij, „ik zit hier voor mijn huisje met mijn zélf-gekocht, zélf-verdiend, zúur-verdiend meubilair, en, werkelijk, mijn inboedel is niet de minste, verre vandaar. Mijn inboedel mag er zijn, mijn vrouw eveneens, mijn dochter niet minder, en waarom ík dan niet. Het is alles van mij: uit mij. Uit mij voortgekomen. Ik mág er niet alleen zijn, ik bèn er, ik ben zelfs een man in bonis. Ik heb antiek en modern. Ik ben een man met een verleden, en nog altijd iemand met een toekomst. Mijn hoogtepunt is nog altijd iets dat... Nu, misschien ligt het áchter me, maar dat zegt toch niets. Mijn leven is een dagelijksche vervoeging geweest van het verbum carrièren. Ik carrièr, ik heb gecarrièrd, ik zál carrièren, en ik, ik carrièr nóg! Waarom níét?! — Wat wil die snotmeid dan met haar „ik zaag”!?”

Toch was dit niet meer dan een opflikkering welke nog dienzelfden avond doofde.

5.

„Pa”, begon Elly op een goeden dag, „pa, wees nu eens heel lief voor je dochter!”

Pa keek op en staarde voor zich uit als hoorde hij woorden uit een schoonen verleden tijd die nooit werkelijkheid meer kon worden, woorden die ook nu geen werkelijkheid waren, slechts schijn, phrase, aanloopje. Aanloopje, gelijk weldra bleek, voor een beroep op pa's hart in verband met een nieuw avondtoiletje voor een partijtje waarvan zij veel verwachtte (zelfs haar veroving, maar dat zei Elly niet).

„Toe, papa'tje, wees u nu eens heel, héél lief voor me”.

Stilte.

Plotseling klonk het dof:

„Ik zaag”.

„Hé?”

„Ik zaag”, herhaalde de stem toonloos.

„Ik zaag? Záág? Hoesoo? Hé, papa, plaagt u me nu? Of wilt u me dat avondtoiletje niet geven?”

„Vind je niet dat ik zaag?” vroeg hij met iets wezenloos.

„Wat bedoelt u toch? Ik heb u nog nóóit zien zagen!”

„Hóóren zagen!”

„Maar wáár dan?” vroeg Elly, nu toch eenigszins angstig.

„Waar? Aan den maaltijd. Jaren geleden. Met mijn mond”.

„Jasses pa, wat doet u akelig, ik begrijp er heusch geen woord van”.

„Zagen met mijn praten”, expliceerde hij, terwijl hij somber, met leegen blik voor zich uit staarde.

„God, pa, ik vind het juist zoo ellendig, dat ik u zoo wéinig hoor praten. Vroeger...”

„Vroeger zaagde ik, zei jezelf”.

„Heb ik dat gezegd? Ik? Kan niet”.

„Herinner je je heelemaal niet meer, hoe je eens uitviel: je kunt niets zeggen, of pa weet er een af antwoord op. Geen moment kun je jezelf zijn?”

„Wanneer is dat dan geweest? Ik herinner me er niets meer van!”

„Niéts?”

„Eerlijk, geen woord, geen letter”.

Even dacht pa na.

„Heb je dat dan ook nooit gedacht? Heb je nooit gedacht: fijn, dat pa wat minder welbespraakt is?”

„Eerlijk niet. Nooit”.

Opnieuw stilte.

„Toch heb je dat eens gezegd”, zei hij eindelijk mat.

„En krijg ik daarom nu geen avondjurk?”

„Daar hebben we het nu niet over. — En ma, heb je haar dat nooit hooren zeggen?”

„Ma? Hoe kunt u dat zelfs maar denken? Als er iemand onder uw somberheid en stilzwijgen lijdt, dan ma. En als er iemand is die het nog telkens heeft over den tijd toen u nog zoo vroolijk en druk was, dan zij”.

„Laat me alleen. Laat me alleen nu”, weerde hij moe.

„Mag ik...”

„Koop maar”, klonk het dof.

Toen sloeg Elly met iets onstuimigs haar armen om pa's hals.

„Toe, pa, wees u nu toch weer eens voor één keer vroolijk. Wij en allemaal... wij... Het is zoo vreeselijk, die neerslachtigheid van u...”

„Wie is daarvan de schuld?” vroeg de stem toonloos; doch in het somber verwijt scheen reeds iets te breken.

„Wié?”

Toen slaakte hij een vreemde lange zucht, en hij keek haar verbijsterd aan.

„Niemand misschien, niemand”, zei hij, terwijl hij haar arm teeder wegduwde.

Toen Elly dien avond haar moeder verslag uitbracht van dit zonderling gesprek, vreesden beiden, dat verstandsverbijstering het einde ging worden. Doch hij herstelde juist. Langzaam scheen hij uit de doffe lusteloosheid van jaren te ontwaken. Toen hij iets opgewekter beneden kwam, zag hij twee paar oogen — na eenige aarzeling — stralen gaan. Een dag later verscheen er een eerste twinkeling in zijn oogen, en de oogen voor hem straalden méér. En zoo voort, en zoo voort.

Hij werd weer de oude, — maar nu een nuance ánders toch. Wijzer, zou men zoo zeggen. Of misschien alleen maar voorzigtiger, minder argeloos, meer op zijn hoede. Maar zijn stem, zijn stem was nog even jong.

Zoo leefde hij dan opnieuw. Thans op twee ficties. Een oude en een nieuwe. En zoo ziet ge: een mensch komt álles te boven.

Ge vindt dit een onwaarschijnlijk verhaal?

Dat is toch niet juist van u.

Neem een willekeurig ventje, geef hem een verantwoorde-
lijken post, een vertrouwelijk, doch stevig mepje met de vin-
gerspitsen op het schouderblad en zeg hem: „Kijk eens, m i j n
vertrouwen heb je; je hebt bovendien plein pouvoir, knap j i j
dat zaakje nu eens op!” en ge zult zien: nog dienzelfden avond
is hij van zijn oprechte verbazing over uw vertrouwen genezen.
En dat niet alleen: nog dienzelfden avond zet hij zich achter
zijn bureau en de ideeën, de meeningen, de meest onverwachte
meeningen springen de een na de ander uit zijn geest te voor-
schijn — zelfs met de kracht van waarachtige o v e r t u i g i n-
g e n. Het is zelfs heelemaal niet gek als hij iets visioenairs in
zich voelt ontwaken.

Ge zult zeggen: jawel, ideeën, maar volslagen onbruikbare
ideeën dan; en na drie dagen loopt de man vast.

Onbruikbaar? Moet ge niet zeggen! Onbruikbaar voor ú
misschien, voor úw idealen, maar niet voor de rest; „men” kan
bij wijze van spreken álles gebruiken.

Hij loopt vast? Dat heb ik niet ontkend. Ook onze Vander-
meulen liep vast. Maar ten eerste loopt men niet zoo snel vast,
en ten tweede is de démon du midi slechts een intermezzo.
Ook dien komt men snel te boven. En ook met een schouder-
klopje.

Neen, laat ons de ficties een goed hart toedragen. Zij zijn
ons viaticum door dit raadselachtig leven.

HENRI BRUNING

HET SPIEGELBEELD

Gij zijt het eeuwig spiegelbeeld,
gescheiden ongescheiden.

Over twee werelden verdeeld
breekt Gij de grens der tijden.

Hier zien wij U, verhuld, omtogen,
met door het leed gekwelde blik;

daar straalt voor onze nieuwe oogen

Uw vrede, onveranderlijk.

GABRIËL SMIT